



AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH **JAWNE**
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

ASG WP wewn. 4141/87



Egz. nr 1



Płk dr Czesław PORZUCZEK

**ZABEZPIECZENIE TYŁOWE DYWIZJI
DZIAŁAJĄCEJ JAKO OPERACYJNA
GRUPA MANEWROWA ARMII**

SKRYPT



46000



AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH

KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

JAWNE

PODSTAWA
z dnia 22 stycznia 1980 roku
art. 2 (Dz. P. Nr 11 poz. 99)
podpis

ASG WP wewn. 4141/88

~~SECRET~~
~~SECRET~~
~~SECRET~~

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12357

Ftk dr Czesław PORZUCZEK



ZABEZPIECZENIE TYŁOWE DYWIZJI DZIAŁAJĄCEJ
JAKO OPERACYJNA GRUPA MANEWRÓWA ARMII

Skrypt



46000

WARSZAWA

1988 r.

SPIS TREŚCI

	strona
Wstęp	3
1. Warunki prowadzenia działań przez dywizję jako operacyjna grupa manewrowa armii	4
2. Organizacja tyłów	7
3. Zabezpieczenie materialne	9
4. Zabezpieczenie medyczne	14
5. Dowodzenie i kierowanie tyłami operacyjnej grupy manewrowej armii	19
Zakończenie	20
Bibliografia	21
Załączniki - wklejki:	
1 - Ideowy schemat działania dywizji jako operacyjnej grupy manewrowej armii wkl. 1 po str.	4
2 - Rozmieszczenie oddziałów tyłowych w ugrupowaniu operacyjnej grupy manewrowej wkl. 2 po str.	8
3 - Rozmieszczenie pododdziałów tyłowych w ugrupowaniu oddziału rajdowego wkl. 3 po str.	8
4 - Rozmieszczenie elementów zabezpieczenia tyłowego w rejonie bazowym wkl. 3 po str.	8
5 - Schemat ewakuacji medycznej do czasu przerwania przez nieprzyjaciela naziemnych dróg komunikacji wkl. 4 po str.	16
6 - Schemat ewakuacji medycznej po przerwaniu przez nieprzyjaciela naziemnych dróg komunikacji wkl. 4 po str.	16

WSTĘP

Stosowanie broni precyzyjnego rażenia, broni masowego rażenia, przenoszenie wysiłku w trzeci wymiar, duży rozmach operacji powietrzno-lądowych, głębokie obejścia i oskrzydlenia, prowadzenie działań w oderwaniu od sił głównych, to czynniki określające nową jakość nie tylko w sposobie prowadzenia działań, ale również we wszechstronnym i sprawnym zabezpieczeniu tyłowym wojsk w operacji i walce. Czynniki te w jednakowym stopniu dotyczą również prowadzenia i zabezpieczenia wojsk działających w ramach OGM armii.

Pomimo znacznego wzrostu celności i zwiększonej skuteczności rażenia środków ogniowych, nadal istnieje potrzeba dowozu znacznych ilości amunicji, a wymagana maksymalna ruchliwość związków taktycznych i zwiększenie natężenia dowozu środków zaopatrzenia do wojsk transportem tyłowym, powoduje zużycie wiele ton paliw.

Zwiększone potrzeby środków materiałowych w tak skomplikowanych warunkach wymagają umiejętnej organizowania zabezpieczenia tyłowego wojsk.

Zabezpieczenie tyłowe wojsk w każdym działaniu bojowym to przede wszystkim organizacja tyłów, zabezpieczenie materiałowe, medyczne, weterynaryjne, lotniskowe i techniczno-lotniskowe, kwaterunkowe, handlowo-bytowe oraz finansowe.

Wymienione rodzaje zabezpieczenia jako części składowe zabezpieczenia tyłowego są tymi czynnikami, które w sposób decydujący stanowią o zdolności wojsk do prowadzenia działań bojowych.

Sposoby organizowania zabezpieczenia tyłowego, a zwłaszcza materiałowego i medycznego dywizji działającej jako operacyjna grupa manewrowa armii są przedstawione w dalszej części niniejszego opracowania.

1. WARUNKI PROWADZENIA DZIAŁAŃ PRZEZ DYWIZJĘ JAKO OGM ARMII

Konieczność i potrzeba tworzenia OGM została uzasadniona głównie obiektywnymi warunkami rozwoju techniki bojowej i przewidywanymi działaniami w przyszłej wojnie. Pole walki w ewentualnej wojnie na europejskim teatrze działań nie będzie zaczynać się ani kończyć na tej samej linii styczności wojsk frontów, armii i dywizji. Może ono rozciągać się od obszaru na tyłach wojsk własnych, aż do najbardziej odległych elementów i obiektów logistycznych nieprzyjaciela. Również nie będzie regularnych linii frontu. Luki i odsłonięte skrzydła wojsk walczących w ugrupowaniu taktycznym i operacyjnym, sprzyjać będą przeniesieniu działań w głąb ugrupowania bojowego nieprzyjaciela.

Stąd też wynika konieczność organizowania na szczeblu armii operacyjnej grupy manewrowej przeznaczonej do realizacji konkretnych zadań i określonych celów.

Cel działania OGM w każdej sytuacji będzie różny, uzależniony od następujących czynników:

- celu operacji i treści zadania armii;
- sytuacji operacyjnej;
- przewidywanych zadań OGM;
- możliwości zabezpieczenia OGM podczas działania w głębi operacyjnej nieprzyjaciela;
- właściwości geofizycznych na kierunku działania.

Ogólnie można więc stwierdzić, że celem działania OGM będzie:

- przeniesienie działań w przestrzeń operacyjną nieprzyjaciela i poprzez prowadzenie manewrowych działań w głębi; naruszenie i osłabienie potencjału rakietowo-jądrowego i ogniowo-uderzeniowego nieprzyjaciela, a tym samym stworzenie warunków siłom głównym armii do pomyślnego rozwijania operacji zaczepnej przy utrzymaniu wysokiego tempa natarcia wojsk i przy jak najmniejszych stratach własnych. Potrzeba wprowadzenia sił i środków w głąb ugrupowania wynika z konieczności nieustannego niszczenia i opanowywania ważnych obiektów w głębi nieprzyjaciela, które świadczą o sile, trwałości i możliwości jego obrony, a także wykorzystaniu w pełni skutków własnych uderzeń; dezorganizowanie systemów dowodzenia, logistycznych i innych, które wpływają na sprawność organizacyjną działania wojsk nieprzyjaciela.

Konieczność ta zmusza więc do przyjęcia takiego sposobu prowadzenia działań, który zapewniłby taktyczną i operacyjną opłacalność, potrzebę organizowania ugrupowań bojowych o różnej strukturze, zdolnych do samo-

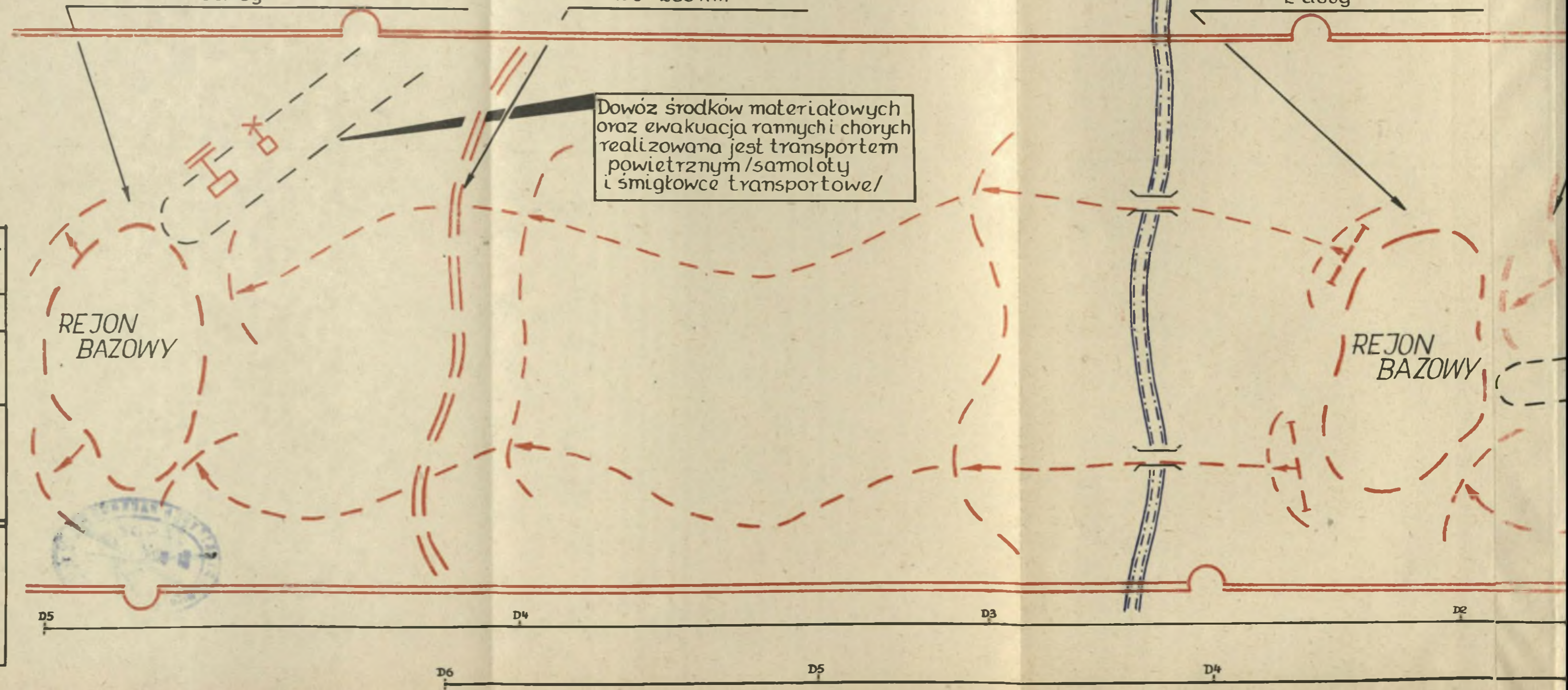
IDEOWY SCHEMAT DZIAŁANIA D

(JEDEN Z WARIANTÓW)

Zadanie dalsze OGM armii
3 doby

Zadanie dalsze armii
150-200 km

Zadanie bliższe OGM armii
2 doby



POTRZEBY ŚRODKÓW MATERIAŁOWYCH OGM PO ODERWANIU SIĘ SIŁ GŁÓWNYCH ARMII (D3-D5)

Rodzaj środka materiałowego	Ton	Liczba samo.
amunicji	870	335
палив	1690	330

- ŹRÓDŁA ZAOPATRZENIA.**
1. POSIADANE ZAPASY.
 2. ZASOBY MIEJSCOWE.
 3. ZDOBYCZ WOJENNA.
 4. ABMZ /jeżeli będą warunki do wykorzystania transportu powietrznego/.

- STRATY SANITARNE, EWAKUACJA RANNYCH I CHORYCH**
STRATY SANITARNE - 2100 ŻOŁNIERZY
EWAKUACJA RANNYCH I CHORYCH:
1. Wewnątrz OGM - transportem kołowym (sanitarnym i ogólnego przeznaczenia) do etapu ewak. OGM.
 2. Poza OGM - transportem powietrznym (gdzie zaistnieją warunki) do BSzF



dzielnego wykonywania uderzeń środkami ogniowymi i wojakami oraz prowadzenie działań w oderwaniu od sił głównych i w ścisłym współdziałaniu z desantami powietrznymi i grupami rozpoznawczo-dywersyjnymi.

Operacyjna grupa manewrowa armii jest przeznaczona do wykonywania zadań w głębi ugrupowania nieprzyjaciela /zał. 1/. Zadania te ze względu na ich rodzaj, można ogólnie podzielić na dwie grupy.

Pierwsza grupa zadań, to niszczenie sił i środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, jego punktów dowodzenia, systemu obrony przeciwlotniczej, systemu logistycznego itp.

Na drugiej grupie możemy zaliczyć zadania obejmujące opanowanie lotnisk, przyczółków, węzłów komunikacyjnych i obiektów logistycznych.

Wykonanie wymienionych zadań, wymagać więc będzie specyficznych form działania dywizji jako OGM armii. Specyfika ta najogólniej rzecz biorąc będzie polegać na:

- doborze celów do niszczenia i opanowywania obiektów, z jednoczesnym unikaniem walki z nieprzyjacielem "nieplanowanym";
- samodzielnym manewrowym działaniu, zwłaszcza po oderwaniu się od sił głównych armii;
- kilkudobowych działaniach i przy zachowaniu dużej ruchliwości wojsk oraz organizowaniu zabezpieczenia tyłowego autonomicznymi środkami materiałowymi.

Charakter zadań bojowych i specyficzne warunki ich realizacji zmuszają tyłowe organa dowodzenia armii jak i dywizji do uwzględnienia tej specyfiki w organizowaniu zabezpieczenia tyłowego wojsk wchodzących w skład operacyjnej grupy manewrowej armii.

Organizując więc zabezpieczenie tyłowe wojsk działających w ramach OGM armii należy brać pod uwagę następujące wymagania:

- konieczność zabezpieczenia ciągłości autonomicznych działań i manewrowości OGM armii;
- gotowość do sprawnego uzupełniania środków materiałowych przy sprzęcie i w dowolnym czasie;
- zdolność sił i środków tyłów do skupienia wysiłku zabezpieczenia tyłowego w poszczególnych fazach działania OGM armii.

Za organizację zabezpieczenia tyłowego dywizji wyznaczonej do działania jako OGM armii odpowiada zastępca dowódcy - kwatermistrz armii. Jednak wykonawcą wszystkich zamierzeń w tym zakresie będzie zastępca dowódcy dywizji - kwatermistrz wraz z podległymi szefami służb i dowódcami oddziałów tyłowych.

Nieprzyjaciel posiada stosunkowo duże możliwości oddziaływania ognio-

wego na OGM armii. Możliwości te wzrastają w miarę zbliżania się wojsk OGM do rubieży nieprzyjaciela. Stopień potęgowania oddziaływania nieprzyjaciela na OGM wynika z kolejności działań prowadzonych przez OGM, a mianowicie: przegrupowanie do rejonu wyjściowego; przebywanie wojsk OGM w rejonie wyjściowym; podchodzenie i wejście wojsk do walki oraz wykonywanie zadań bojowych właściwych dla OGM armii.

W wyniku oddziaływania nieprzyjaciela w wojskach OGM będą powstawały znaczne straty w ludziach, sprzęcie i środkach materiałowych. Będą też zużywane środki materiałowe. Ponadto zostanie zakłócony proces odtwarzania i uzupełniania środków materiałowych. Trudności te powstaną w wyniku wzmożonego oddziaływania nieprzyjaciela i przerwania przez niego lądowej sieci komunikacyjnej łączącej OGM armii z nacierającymi siłami głównymi. Również przez cały okres działania OGM jej wojska będą w zasięgu zasadniczych środków ogniowych nieprzyjaciela, jak też broni precyzyjnego rażenia co w znacznym stopniu utrudni wykonywanie zadania.

Powodzenie OGM w czasie wykonywania zadań bojowych, w znacznym stopniu będzie zależało od ukształtowania terenu na kierunkach jej działania oraz warunków atmosferycznych. Ukształtowanie terenu, gęstość dróg, rodzaj gruntu, ilość rzek, kanałów, to podstawowe elementy wpływające w zasadniczy sposób na wykonanie zadań. Każdy z nich rzutował będzie na wielkość zużycia środków materiałowych. Ocena terenu w kontekście zabezpieczenia tyłowego będzie więc również ważnym elementem pracy dowódcy dywizji w czasie podejmowania przez niego decyzji.

W przypadku prowadzenia działań bojowych w terenie podmokłym, zwłaszcza w okresie jesiennym lub wiosennym ruch i manewr OGM będzie trudniejszy i wpłynie na większe zużycie MPS.

Warunki terenowe w znacznym stopniu wpływają również na organizację i pracę tyłów, w szczególności ze względu na ograniczoną ilość dróg i warunki rozmieszczenia pododdziałów i oddziałów tyłowych do pracy.

Warunki klimatyczne w wypadku prowadzenia działań bojowych na ZTDW nie odgrywają większej roli w procesie zabezpieczenia tyłowego, gdyż wyposażenie własnych wojsk już w czasie pokoju jest w pełni do tych warunków dostosowane i przygotowane.

Pora roku może mieć bardzo istotny wpływ na działania bojowe OGM i na zabezpieczenie tyłowe, szczególnie trudne warunki pracy tyłów wystąpić mogą zimą i wczesną wiosną. Zaspasy śnieżne lub roztopy wiosenne mogą sparaliżować ruch transportu tyłowego i utrudnić w znacznym stopniu sprawność zaopatrywania i obsługi wojsk. Niekorzystne warunki atmosferyczne np. obfite opady deszczu lub śniegu, utrudnią pokonywanie terenu, wpływają na zwiększenie zużycia paliwa, zaś pojazdy mechaniczne ulegać będą częstszymi uszkodzeniom.

2. ORGANIZACJA TYŁÓW

Organizacja tyłów dywizji działającej jako operacyjna grupa manewrowa armii powinna odpowiadać:

- zamyśle prowadzonych działań;
- zapewniać dobre warunki realizacji zadań w zakresie zaopatrzenia i obsługi wojsk.

W okresie poprzedzającym wykonywanie zadań przez dywizję należy odpowiednio przygotować wojska oraz oddziały i pododdziały tyłowe do realizacji oczekujących je zadań. W tym celu oprócz "normalnych" przedsięwzięć należy dodatkowo wykonać następujące czynności:

- przyjąć pododdziały tyłowe ze szczebla nadrzędnego wraz z środkami materiałowymi oraz włączyć je do składu OGM, tworząc w ten sposób zapasy doraźne zwłaszcza amunicji i MPS;
- dokonać rozdziału pododdziałów tyłowych do poszczególnych oddziałów rajdowych i rzutu bazowego;
- określić sposób uzupełnienia paliw przed rubieżą wejścia do działań;
- sprecyzować sposoby zaopatrzenia i realizacji przedsięwzięć leczniczo-ewakuacyjnych w czasie podejścia i wprowadzenia OGM do działań;
- ustalić i opracować sposoby zaopatrzenia oraz przedsięwzięć leczniczo-ewakuacyjnych w toku działań przed przerwaniem i po przerwaniu przez nieprzyjaciela naziemnych dróg komunikacji;
- określić sposób rozpoznania rejonów, zajmowania i rozmieszczenia ich przez tyły oraz sprecyzować zadania i organizację ich wykonania przez tyły;
- ustalić sposoby działania oddziałów tyłowych w rejonie bazowym.

Przygotowując tyły do pracy należy uwzględnić rolę OGM w operacji zaczepnej armii, charakter działań, warunki terenowe, atmosferyczne i porę roku.

Tyły dywizji działającej jako operacyjna grupa manewrowa dzieli się na dwie części. Pierwszą część stanowią siły i środki zabezpieczające bezpośrednio działania oddziałów operacyjnej grupy manewrowej, część drugą stanowią pozostałe siły i środki, zbędne w toku prowadzenia działań, które powinno się włączać w skład tyłów armii na czas wykonywania zadań przez OGM /transport z materiałami łączności, chemicznymi, mundurowymi, częściami zamiennymi i częścią żywności/.

W dywizji działającej jako OGM armii tyły dywizji jako zasada, rozmieszcza się w środku ugrupowania OGM, tyły oddziałów rajdowych w środku ugrupowania oddziałów rajdowych.

Do oddziałów rajdowych wydziela się pododdziały z kompanii zaopatrzenia wraz z niezbędną ilością amunicji i NPS w zależności od planowanych zadań bojowych.

Zasadnicze siły i środki tyłów rozmieszczone są w rejonie bazowym wchodzącym w skład ugrupowania bojowego OGN, a mianowicie:

- batalion zaopatrzenia dywizji /bez wydzielonych pododdziałów/;
- przydzielony z armii transport z amunicją i NPS;
- batalion medyczny;
- medyczny batalion wzmożenia /lub cząść/;
- tylowe stanowisko dowodzenia.

W rejonie ześrodkowania powinno dokonać się wszelkich zmian z przyjęciem, przekazaniem transportu ze środkami materiałowymi oraz jego podziałem do poszczególnych elementów ugrupowania bojowego OGN.

W rejonie wyjściowym oddziały i pododdziały tylowe rozmieszczają się zgodnie z przyjętym sposobem organizacji zaopatrywania i obsługi wojsk OGN w działaniu.

Dywizja działająca jako OGN armii w rejonie wyjściowym, jak też w czasie podchodzenia do rubieży wejścia do działań nie rozwija swoich urządzeń tyłowych.

W tym okresie korzysta z rozwiniętych urządzeń i elementów tyłowych przez armię i dywizję będącą w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem i działającą na kierunku, których OGN armii wchodzi do działań.

Natomiast w rejonie bazowym pododdziały i oddziały tylowe należy rozwijać tak, aby ułatwić zaopatrywanie oddziałów rajdowych pierwszego i drugiego rzutu /odvodu/, jak również udzielanie pomocy medycznej i prowadzenie ewakuacji, mając jednocześnie na uwadze możliwość korzystania z urządzeń logistycznych, infrastruktury pozostawionych przez nieprzyjaciela w rejonie działań.

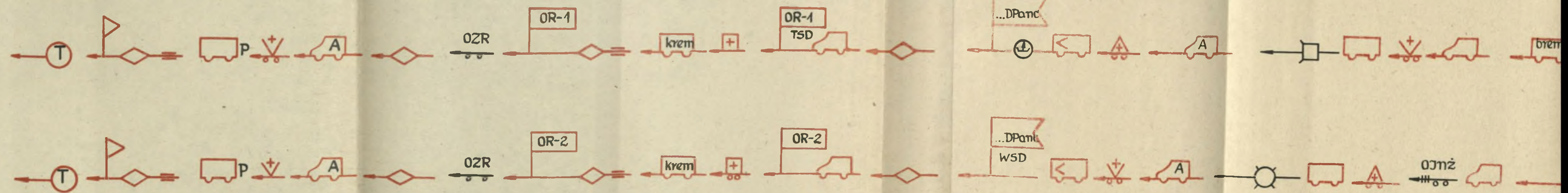
Przemieszczenie tyłów dywizji działającej jako OGN armii rozpoczyna się z chwilą wychodzenia oddziałów rajdowych i rzutu bazowego z rejonu wyjściowego /ześrodkowania/.

Tyły rozmieszczone wewnątrz ugrupowania bojowego /przedbojowego/ - /zał. 2, 3/ przemieszczają się w takim ugrupowaniu, jakie zostało przyjęte w rejonie wyjściowym.

W ślad za oddziałami rajdowymi pierwszego rzutu OGN lub w środku ugrupowania drugiego rzutu przesuwac powinien się - w zależności od przyjętego ugrupowania - rzut bazowy /zał. 2/ po ściśle określonych drogach i przyjętym stosownie do prowadzonych działań tempem marszu.

Z chwilą zajęcia rejonu bazowego oddziały tylowe rozwijają te elementy, które będą wykonywały pracę przez co najmniej 6-8 godz. /zał. 4/.

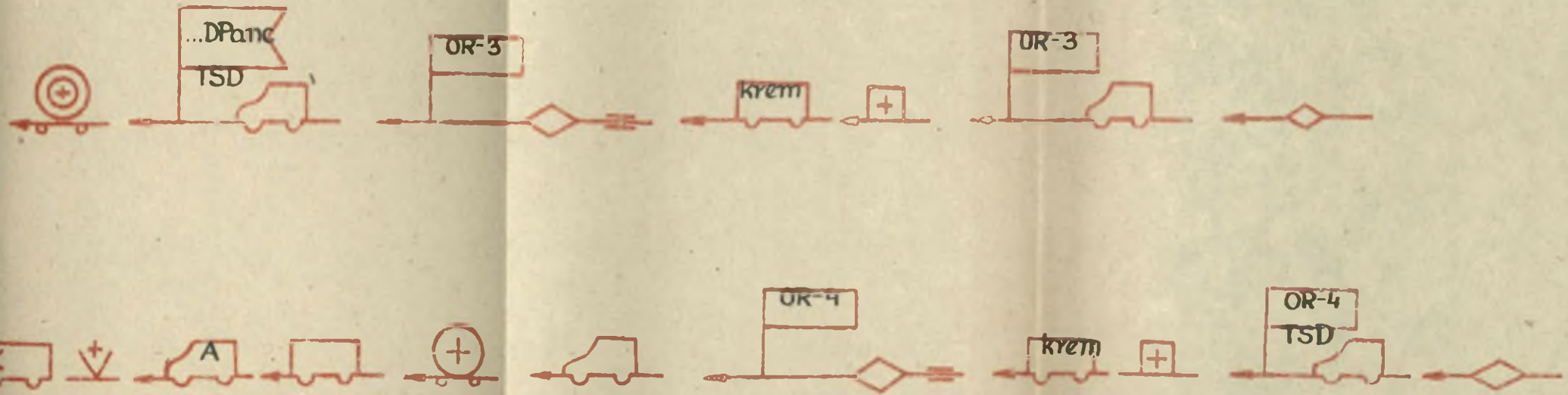
ROZMIESZCZENIE PODODZIAŁÓW TYŁOWYCH W UGRU /JEDEN Z WARIANTÓW/



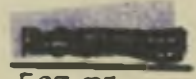
~~SECRET~~
Egz. nr

POWANIU OGM

Wklejka 2 do poz. pf 2055 /ww
Załącznik 2



Nazwa kolumny	Ilość poj.	Dług.kol./km
Kolumna tyków bcz	5	0,25
Kolumna tyków oddziału rajdowego	110	5,5
Kolumna tyków rzutu bazowego	720	36.0

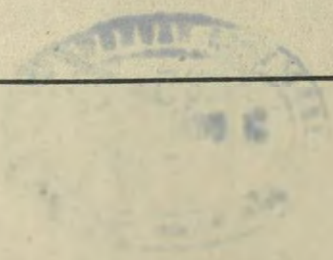
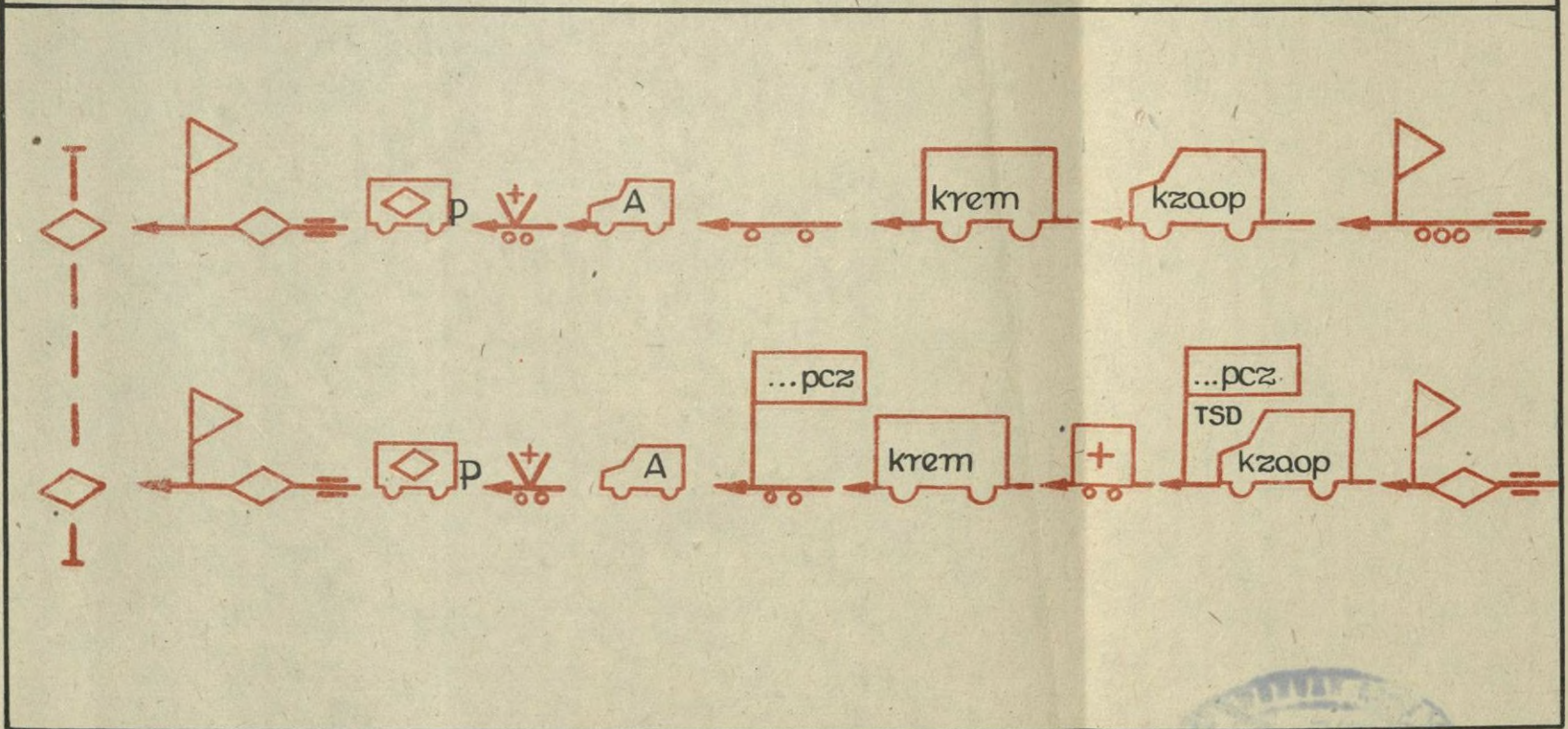


Egz. nr

Wklejka 3 do poz.pf2055/ww

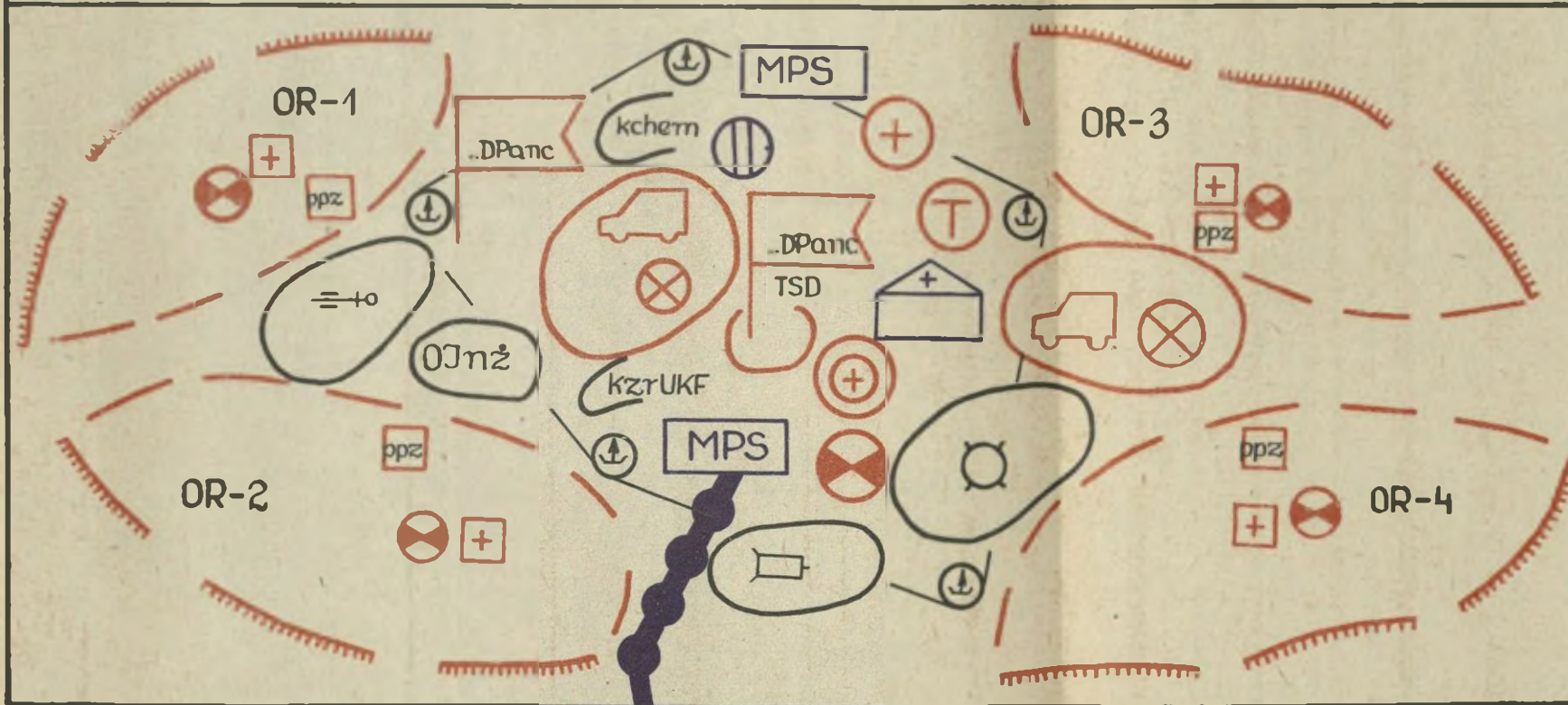
Załącznik 3

ROZMIESZCZENIE PODODZIAŁÓW TYŁOWYCH W UGRUPOWANIU ODDZIAŁU RAJDOWEGO





ROZMIESZCZENIE ELEMENTÓW ZABEZPIECZENIA TECHNICZNEGO I TYŁOWEGO W REJONIE BAZOWYM /WARIANT/





Każde kolejne przemieszczenie tyłów odbywać się będzie wraz ze zmianą rejonu bazowego.

Przez cały okres prowadzenia działań OGM, zastępca dowódcy - kwatermistrz organizuje i prowadzi rozpoznanie tyłowe, którego głównym celem jest: wybór rejonów rozmieszczenia rzutu bazowego; dróg dowozu i ewakuacji; źródeł wody oraz określenie sił i środków do ich przygotowania; ustalenie stanu zasobów miejscowych i możliwości ich wykorzystania do zabezpieczenia tyłowego; określenie stanu sanitarno-epidemicznego rejonu działań.

Drugi dowozu i ewakuacji OGM armii będą to drogi wybrane spośród istniejącej drożni, zapewniające dobre połączenie pomiędzy punktami zaopatrywania, punktami medycznymi a zaopatrywanymi i obsługiwanyimi punktami wojsk oddziałów rajdowych.

Drugi te wykorzystywane będą zarówno do ruchu wojsk i tyłów, jak i też do dowozu środków materiałowych, ewakuacji sprzętu, materiałów oraz rannych i oborych.

Przy wyznaczaniu dróg w rejonach bezowych OGM należy wziąć pod uwagę fakt, że na kierunek każdego oddziału rajdowego powinna wyprowadzać przynajmniej jedna droga. Ponadto wyznacza się rokady przeznaczone do manewru transportów zaopatrzeniowych.

Drugi /które są jednocześnie drogami dowozu i ewakuacji/ wyznacza się na całą głębokość wykonywania zadania przez OGM armii. Natomiast drogi w rejonie bazowym i w rejonach odtwarzania zapasów oddziałów rajdowych, na każdą kolejną dobę działań.

Drugi dowozu i ewakuacji utrzymywane są przez siły i środki OGM armii.

3. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE

Zabezpieczenie materiałowe OGM armii stanowi jedno z najbardziej złożonych zadań w działaniach tyłowych organów dowodzenia i kierowania. Na złożoność tych zadań wpływa prowadzenie przez OGM armii działań w całym pasie i na całą głębokość operacji zaczepnej armii w dużym tempie, w oderwaniu od sił głównych. Pociąga to za sobą konieczność posiadania wysokiego stanu środków materiałowych, przede wszystkim amunicji i paliw.

Dlatego też, jednym z głównych czynników decydujących o gotowości i zdolności OGM do działań jest posiadanie przez nią niezbędnej ilości środków materiałowych.

Sposób i zakres zabezpieczenia materiałowego OGM armii w działaniach bojowych zależy będzie od: celu, zadania, składu bojowego, szerokości, głębokości, czasu i tempa działania oraz stopnia oderwania się wojsk od sił głównych, stanu infrastruktury i możliwości zabezpieczenia. Jedno-

częście czynniki te niejako ukierunkowują pracę tyłów zmierzącą do zapewnienia dużej samodzielności materiałowej każdego elementu ugrupowania bojowego wchodzącego w skład OGM armii.

Zabezpieczenie materiałowe będzie organizowane w następujących okresach:

1. Okres przygotowania działań bojowych OGM;
2. Okres prowadzenia działań bojowych przez operacyjną grupę manewrową:

- a/ działanie do czasu przerwania naziemnych dróg komunikacji,
 - b/ działanie po przerwaniu naziemnych dróg komunikacji;
3. Okres odtwarzania zdolności bojowej wojsk po wykonaniu zadania.

W pierwszym okresie praca tyłów będzie przebiegała przy dużym zaangażowaniu sił i środków armii. Zarówno uzupełnianie środków materiałowych jak też zgromadzenie odpowiedniego zapasu doraźnego będzie zależało od roli jaką ma spełnić OGM armii w operacji.

Tyłowe organa dowodzenia dywizji wyznaczonej jako OGM armii muszą w tym okresie wykorzystać wszystkie warunki przygotowania dywizji do działań oraz uwzględnić właściwe rozmieszczenie sił i środków oddziałów i pododdziałów tyłowych.

W czasie podchodzenia OGM armii do rubieży wejścia do walki i w pierwszej fazie działań, również powinny być zaangażowane jednostki tyłowe armii nie wchodzące w skład OGM. Ponadto OGM będzie korzystał z urządzeń dywizji - zwłaszcza jej jednostek służby zdrowia - na kierunku, której wchodzi OGM do działań.

Natomiast po przerwaniu naziemnych dróg komunikacji OGM przebodzi na zaopatrywanie autonomiczne. W tej fazie działań zasadniczym źródłem zaopatrzenia są zapasy przewożone na transporcie tyłów pułków i dywizji oraz tyłowych pododdziałów przydzielonych wchodzących w skład OGM armii.

W trzecim okresie OGM rozpocznie odtwarzanie zdolności bojowej po wykonaniu zadania bojowego i po połączeniu się z siłami głównymi armii w rejonie ześrodkowania jako drugi rzut operacyjny armii.

Potrzeby materiałowe operacyjnej grupy manewrowej w działaniach bojowych, należałoby ze względu na różne aspekty tego zagadnienia rozpatrywać zarówno w odniesieniu do pojedynczego żołnierza, jak i do całości wojsk dywizji, tak w stosunku do określonego jednego rodzaju zaopatrzenia, jak i do całości środków materiałowych.

Potrzeby środków materiałowych niezbędnych do zabezpieczenia operacyjnej grupy manewrowej armii w okresie przygotowania i w toku prowadzenia działań określa się na podstawie:

- stanu zapasów w chwili otrzymania zadania i jakie należy posiadać do czasu rozpoczęcia działań;

- wielkości zapasów jakie należy zgromadzić na początek działań;

- prognozowanego zużycia w okresie przygotowania i w toku prowadzenia działań;

- wysokości zapasów po wykonaniu zadania /40-50% i więcej/.

Stan zapasów środków materiałowych w dywizji do czasu rozpoczęcia wykonywania zadania zależy od warunków w jakich dywizja znajdowała się dotychczas.

Z zasady operacyjną grupę manewrową armii organizuje się na bazie dywizji będącej w drugim rzucie operacyjnym armii, która może już posiadać pełne zapasy ruchome lub zapasy pomniejszone o wielkość zużytych środków materiałowych w czasie przegrupowania do rejonu ześrodkowania /MPS/ lub odpierania ataku lotnictwa /amunicja plot/.

W rejonie ześrodkowania dywizji wyznaczonej jako OGM armii gromadzi się zapasy środków materiałowych do wielkości określanych rozkazem tyłowym armii, które są niezbędne do wykonania postawionego zadania.

Z charakteru i treści zadania, składu OGM, warunków terenowych i pory roku, można określić potrzebną ilość środków materiałowych do wykonania zadania.

Zasadniczym czynnikiem decydującym o potrzebach materiałowych jest zużycie środków materiałowych. Wysokość zużycia środków materiałowych zależy od charakteru i sposobu wykonywania zadań, obiektów nieprzyjaciela które należy zniszczyć, warunków terenowych i atmosferycznych, stanu technicznego sprzętu oraz stopnia wyszkolenia żołnierzy.

Właśnie ta wielka różnorodność czynników decydujących o wysokości zużycia środków materiałowych, ich wzajemne uwarunkowanie i zmienny sposób oddziaływania w różnych sytuacjach, poważnie utrudnia ustalenie realnych norm zużycia.

Na podstawie dotychczasowych wniosków z ćwiczeń i rozważań teoretycznych zużycie środków materiałowych w dywizji działającej jako operacyjna grupa manewrowa armii może być następujące /tabela 1/ ^{x/}

x - Biuletyn Informacyjny nr 3/141/ Wyd. Sztab Gen. Warszawa 1982 r. a. 174, 175, 185.

- Cz. Porzuczek, Zabezpieczenie materiałowe i medyczne operacyjnej grupy manewrowej w operacji zaczepnej armii i oddziału wydzielonego w natarciu dywizji. Wyd. ASG WP Warszawa 1985 r. s. 78 i 79.

PRZEWIDYWANE ZUŻYCIE ŚRODKÓW MATERIAŁOWYCH DWIZJI JAKO OGM ARMII

Tabela 1

Lp.	Rodzaj środków materiałowych	Przewidywane zużycie /w j.k./		
		Na całą głębokość działania	Na czas walki w pełnej izolacji	Średnie dzienne zużycie
1	2	3	4	5
1.	Amunicja strzelecka	2,20	1,32	0,45
2.	Amunicja strzelecka pokładowa	3,30	1,98	0,65
3.	Amunicja moździerzowa	3,10	1,86	0,60
4.	Amunicja artyleryjska do ognia pośredniego	3,40	2,05	0,70
5.	Amunicja 73 mm /BWP/	1,80	1,08	0,35
6.	Amunicja raketowa	3,44	2,07	0,70
7.	PPK	3,70	2,22	0,75
8.	Amunicja czołgowa	3,30	1,98	0,65
9.	Amunicja plot	5,00	3,00	1,00
10.	Rakiety plot	3,50	2,10	0,70
11.	Benzyna samochodowa	1,80-2,05	1,30	0,40
12.	Olej napędowy do pojazdów kołowych	1,80-2,05	1,30	0,40
13.	Olej napędowy do pojazdów gąsienicowych	3,10-3,60	2,15	0,70
14.	Paliwo lotnicze	10,00	6,00	2,00
15.	Żywność /rdz/	5	3	1
16.	Woda /ton/	950,00	570,00	190,00

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że przewidywane zużycie przekracza wielkość zapasów ruchomych posiadanych przez dywizję. W takiej więc sytuacji istnieje potrzeba otrzymania dodatkowo z armii środków materiałowych wraz z transportem.

Zasadniczym źródłem zaopatrzenia OGM w okresie przygotowania działań są ekłady polowe wchodzące w skład armijnej brygady materiałowego zabezpieczenia /AEMZ/.

W toku prowadzenia działań źródeł zaopatrzenia są składy polowe pułków i dywizji, jak też pododdziały włączone do OGM. Oprócz tego źródła zaopatrzenia mogą stanowić zasoby miejscowe i zdobycz wojenna /będą to jednak źródła uzupełniające/.

W rejonie ześrodkowania dywizji wyznaczonej jako OGM powinny być uzupełnione brakujące środki materiałowe do pełnych norm zapasów ruchomych oraz zgromadzony zapas doraźny amunicji i MPS na transporcie przydzielonym z ABMZ.

Rejon wyjściowy do działań, OGM zajmuje z takimi siłami i środkami tyłów, jakie będą zabezpieczać wojska w toku prowadzenia działań. W tym też rejonie siłami i środkami armii zostaną uzupełnione paliwa zużyta w dywizji w czasie przemarszu do rejonu wyjściowego.

Zaopatrywanie OGM jest organizowane i realizowane przez armię do czasu przerwania naziemnych dróg komunikacji łączących OGM z jednostkami tyłowymi nacierzystej armii.

Natomiast po przerwaniu naziemnych dróg komunikacji OGM przechodzi na autonomiczne zaopatrywanie. Odbywa się ono z zapasów posiadanych przez OGM na transporcie własnym i przydzielonym.

Okres autonomicznego zaopatrywania OGM armii, może trwać około trzech dób.

W tym czasie źródeł zaopatrzenia dla OGM będą: zapasy środków materiałowych na transporcie własnym i przydzielonym, zasoby miejscowe i zdobycz wojenna.

W niektórych okolicznościach nie wyklucza się również składów ABMZ, ale tylko w takich przypadkach, gdy istnieje możliwość i potrzeba dowozu środków materiałowych do OGM transportem powietrznym.

Podczas działań OGM po przerwaniu naziemnych dróg komunikacji, organizację zaopatrywania przejmuje zastępca dowódcy - kwatermistrz dywizji działającej jako OGM.

Uzupełnianie zapasów środków materiałowych w oddziałach rajdowych może odbywać się nie częściej jak raz na dobę /a nawet dwie doby/. Uzupełnienie następuje wtedy, gdy rzut bazowy zajmie rejon bazowy i oddziały tyłowe rozwiną swoje elementy do pracy, a oddziały rajdowe będą już po wykonaniu zadań postawionych na dany dzień.

Podstawową zasadą dowozu ściśle przestrzegana w działaniach bojowych, jest pełna odpowiedzialność nadrzędnego szczebla dowodzenia za dowóz zaopatrzenia do szczebla niższego, o ile jest on wykonywany jego transportem.

Nie zwalnia to jednak tyłowych organów dowodzenia szczebla zaopatrywanego od odpowiedzialności za poziom posiadanych zapasów, które w każdym warunkach działań powinny być zbliżone do norm.

W okresie przygotowania działań i w pierwszej fazie działań OGM, do czasu przerwania naziemnych dróg komunikacji dowód realizuje armia do tyłów dywizji działającej jako OGM, a nawet do tyłów oddziałów rajdowych.

Natomiast po przerwaniu naziemnych dróg komunikacji dowód środków materiałowych odbywał się będzie transportem oddziałów /pododdziałów/ tyłowych wojsk OGM. W czasie działań dość częste odbiór środków materiałowych będzie dokonywany przez transport pododdziałów tyłowych oddziałów rajdowych. Warto podkreślić, że sposób realizacji dowozu zawsze będą dyktowały warunki w jakich mogą być prowadzone działania przez OGM armii.

Ponieważ w czasie działań oddziały rajdowe w zasadzie będą samowystarczalne /autonomiczne/ pod względem materiałowym, dowód w ogniwie oddziały zaopatrzenia wojsk OGM - pododdziały zaopatrzenia oddziałów rajdowych będzie odbywać się raz na jedną - dwie doby.

4. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE

Specyfika działania służby zdrowia operacyjnej grupy manewrowej armii, polega między innymi na pracy w warunkach w oderwaniu od stałych baz zaopatrzenia i baz szpitalnych oraz na występowaniu /w znacznej części wykonywanego zadania/ braku możliwości ewakuowania rannych i chorych do końcowego etapu a mianowicie BSzP. Przewiduje się, że po oderwaniu się operacyjnej grupy manewrowej armii od sił głównych wojsk własnych, wyeliminowana zostanie całkowicie możliwość ewakuacji rannych i chorych transportem kołowym. Wystąpi wówczas konieczność przewożenia rannych i chorych na transporcie samochodowym w ślad za walczącymi wojskami, a następnie ewakuacji drogą powietrzną.

Przewiduje się również potrzebę zmiany zakresu udzielania pomocy medycznej na poszczególnych etapach ewakuacji. Ze względu na duże tempo działań zakres pomocy medycznej /zarówno pierwszej pomocy lekarskiej jak i kwalifikowanej pomocy medycznej/ ograniczy się tylko do wskazań życiowych. Jednak w sytuacji gdy wystąpią poważne trudności w ewakuacji rannych i chorych z rejonu działań, zajdzie konieczność udzielania im pomocy medycznej w pełnym zakresie.

W zabezpieczeniu medycznym wojsk podczas działań bojowych obowiązuje zasada leczenia etapowego i ewakuacja według wskazań. Polega ona na zbieraniu rannych na polu walki w kompanijnych gniazdach rannych, a następnie po przeprowadzeniu we właściwym czasie kolejnych czynności leczniczych, na ewakuowaniu przez drużynę sanitarną do pułkowego i dywizyjnego punktu medycznego. O ile podczas działania OGM armii zaistnieją sprzyjające wa-

runki, to wówczas rannych i chorych należy ewakuować do BSzF transportem powietrznym.

Służba zdrowia OGM armii musi być wzmocniona medycznym batalionem wzmocnienia /mbw/ lub jedną częścią tegoż mbw, 1-2 grupami chirurgicznymi, 2-3 grupami hospitalizacyjnymi oraz siłami i środkami przeznaczonymi do zbierania i wywożenia rannych z rejonu atakowanych obiektów.

Przydzielone grupy chirurgiczne zwiększą możliwości udzielania pomocy medycznej, a grupy hospitalizacyjne będą wykorzystywane do zapewnienia opieki nad rannymi i chorymi w warunkach kiedy ich ewakuacja z różnych względów okresowo będzie niemożliwa. Pododdziały sanitariuszy noszowych usprawnią natomiast proces zbierania i wywożenia rannych ze strefy zagrożonej ogniem nieprzyjaciela.

Operacyjna grupa manewrowa armii prowadzić będzie działania wewnątrz ugrupowania operacyjnego wojsk nieprzyjaciela. Fakt ten z jednej strony może wpłynąć na zmniejszenie strat sanitarnych, a z drugiej na ich zwiększenie. To kontrowersyjne stwierdzenie ma swoje uzasadnienie.

Zważywszy, że OGM armii będzie prowadzić działania bojowe w głębi operacyjnej nieprzyjaciela, istnieje małe prawdopodobieństwo masowego użycia przez niego broni jądrowej /neutronowej/, a tym bardziej broni chemicznej i biologicznej na jej wojska. Co prawda istnieje ewentualność użycia mikroładunków, ale jest to mało realne ze względu na dużą manewrowość operacyjnej grupy manewrowej armii i na możliwość porażenia przez nieprzyjaciela własnych wojsk. Mała możliwość wykrycia oddziałów o znacznym stopniu manewrowości działających jednocześnie w różnych rejonach, nie będzie dawało nieprzyjacielowi pewności co do ich aktualnego położenia. Stąd też istnieje małe prawdopodobieństwo użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia.

Z drugiej jednak strony nieprzyjaciel za wszelką cenę będzie dążył do zlikwidowania sił manewrujących i atakujących wewnątrz jego ugrupowania. Do realizacji tego celu użyje wszystkich możliwych odwodów, konwencjonalnych i precyzyjnych środków rażenia. Istnieje szczególnie duża prawdopodobieństwo użycia śmigłowców bojowych.

Dlatego też powstanie i ustalenie wielkości prawdopodobnych strat sanitarnych zależą będzie od:

- rodzajów środków rażenia nieprzyjaciela;
- ilości i rodzajów użytej broni konwencjonalnej i środków precyzyjnego rażenia;
- stopnia odporności wojsk OGM armii na uderzenia nieprzyjaciela;
- sposobu prowadzonych działań przez OGM armii;
- warunków terenowych i atmosferycznych;

- rozródowania wojsk;
- wyszkolenia itp.

Na podstawie dotychczasowych danych z ćwiczeń oraz materiałów źródłowych - z dużym prawdopodobieństwem - przyjmuje się wielkość dobowych strat sanitarnych OGM armii rzędu 8-10% /w działaniach konwencjonalnych 3-5% x/.

Struktura strat sanitarnych od broni konwencjonalnej będzie przedstawiała się następująco:

- zranienia i urazy zamknięte - 50-60% ;
- kontuzje - 5-10% ;
- oparzenia - 10-15% ;
- urazy mieszane - 20-25% .

Zasady prowadzenia walki przez dywizję działającą jako OGM armii składają do innego spojrzenia aniżeli w normalnym natarciu na problematykę czynności leczniczo-ewakuacyjnych.

Zabezpieczenie medyczne OGM armii należy rozpatrywać w następujących okresach:

1. Okres przygotowania działań bojowych OGM;
2. Okres prowadzenia działań przez OGM, a w nim:
 - a/ działanie do czasu przerwania naziemnych dróg komunikacji,
 - b/ działanie po przerwaniu naziemnych dróg komunikacji;
3. Okres odtwarzania zdolności sił i środków służby zdrowia po wykonaniu zadania bojowego przez OGM.

Do podstawowych zadań służby zdrowia w okresie przygotowania OGM armii należy zaliczyć:

- przeprowadzenie analizy celu i treści zadań OGM armii oraz wyciągnięcie wniosków dotyczących zabezpieczenia medycznego;
- dokonanie oceny sytuacji medycznej dywizji oraz sił i środków przydzielonych;
- ustalenie ilości sił i środków służby zdrowia niezbędnych do zabezpieczenia medycznego OGM armii w toku jej działań oraz dokonanie podziału ich między poszczególne oddziały rajdowe;
- ustalenie sposobu działania jednostek służby zdrowia w czasie realizacji zadań zabezpieczenia medycznego OGM armii;
- wydanie zarządzeń mających na celu właściwe przygotowanie wojsk i jednostek służby zdrowia do działania w składzie OGM armii.

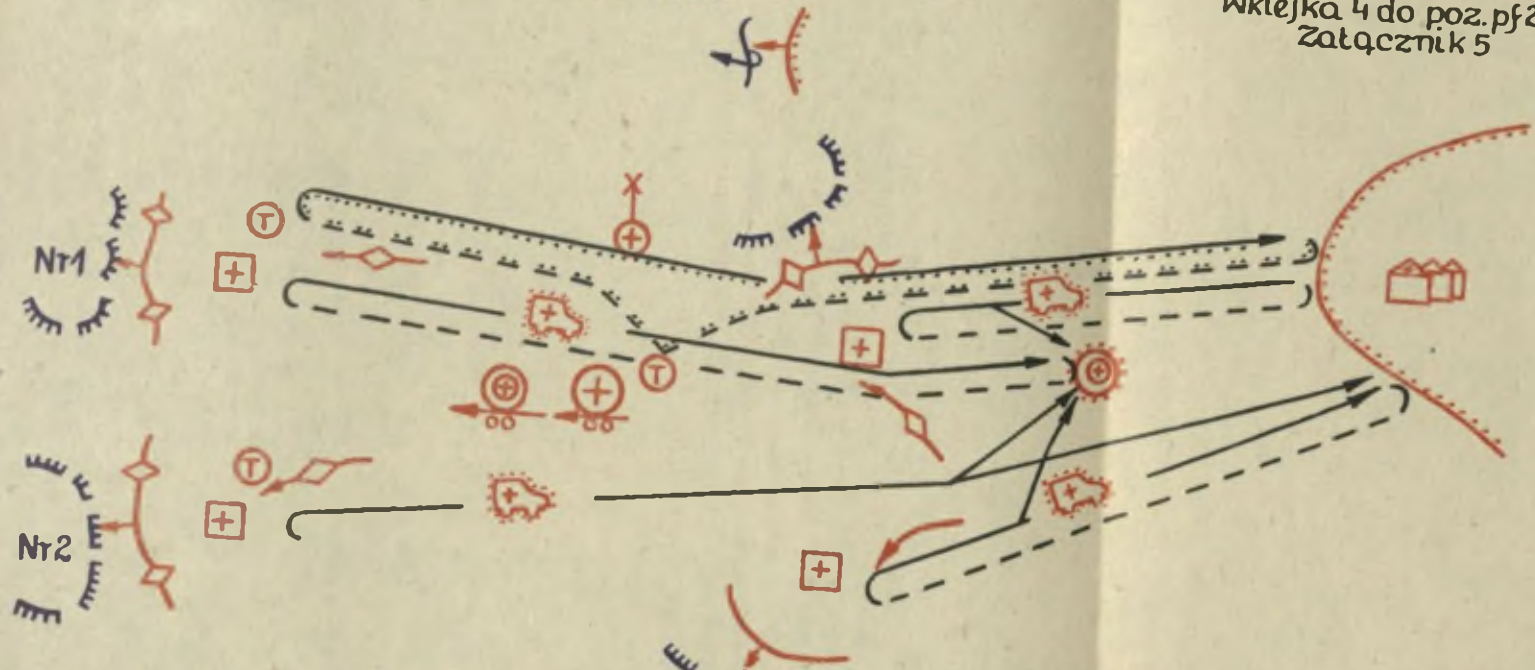
W tym okresie wszystkie przedsięwzięcia organizacyjne leczniczo-ewakuacyjne powinny być wykonane siłami i środkami służby zdrowia armii.

x/ - Biuletyn Informacyjny nr 3/141/ Wyd. Sztab Gen. Warszawa 1982r. s.174

**SCHEMAT EWAKUACJI MEDYCZNEJ DO CZASU PRZERWANIA
PRZEZ NIEPRZYJACIELA NAZIEMNYCH DRÓG KOMUNIKACJI
/WARIANT/**

ROZWIĄZANIE
Egz. III

Wklejka 4 do poz. pf2055/ww
Załącznik 5

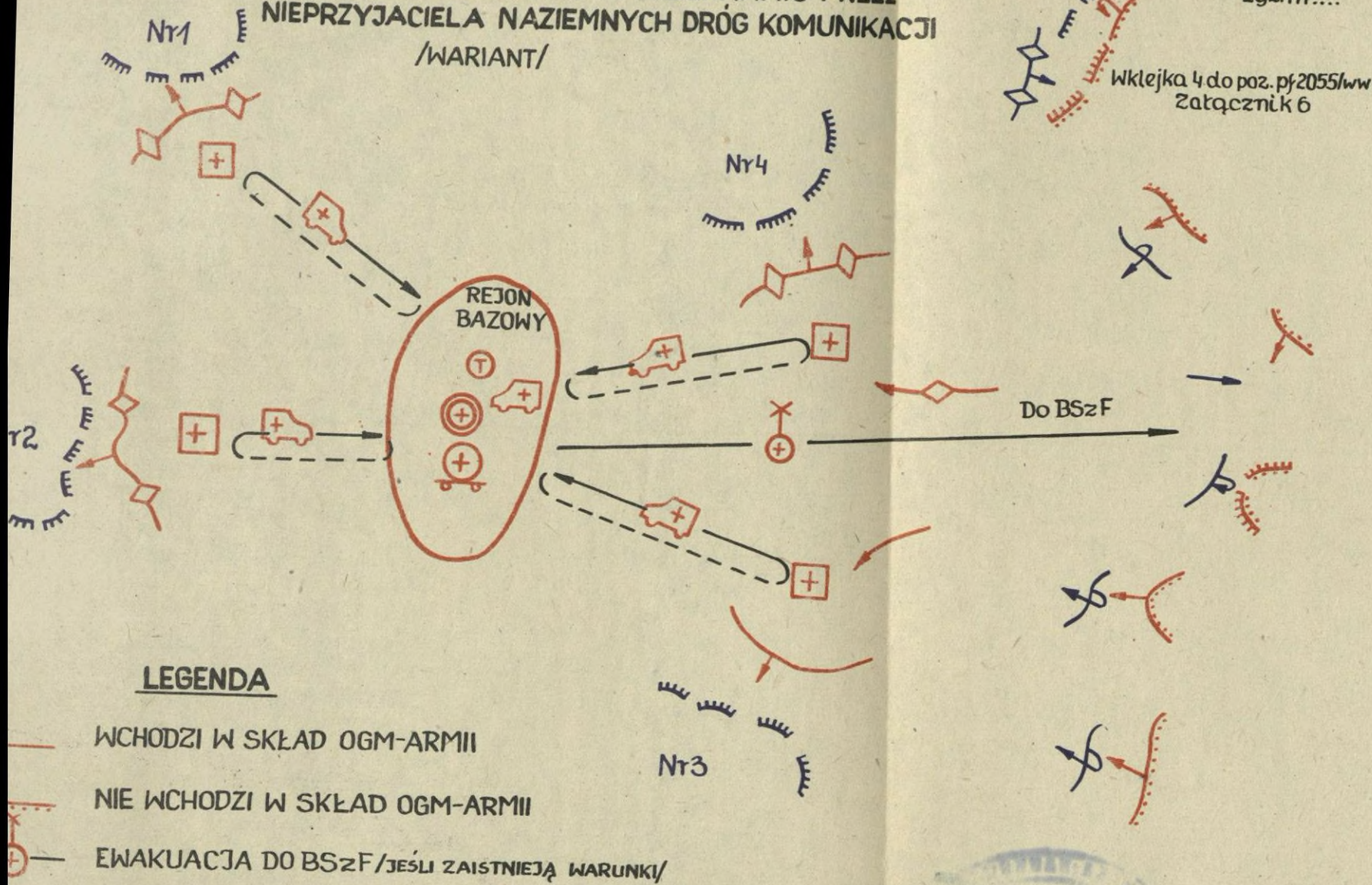


LEGENDA

- WCHODZI W SKŁAD OGM-ARMII
- NIE WCHODZI W SKŁAD OGM-ARMII
- ŚMIGŁOWIEC SANITARNY



**SCHEMAT EWAKUACJI MEDYCZNEJ PO PRZERWANIU PRZEZ
NIEPRZYJACIELA NAZIEMNYCH DRÓG KOMUNIKACJI
/WARIANT/**



POLENE
Egz. nr....

Wklejka 4 do poz. p/2055/ww
Załącznik 6





Do czasu przerwania naziemnych dróg komunikacji /zał. 5/ zakres pomocy medycznej /zarówno pierwszej pomocy lekarskiej jak i kwalifikowanej pomocy medycznej/ powinien być zawężony tylko do wskazań życiowych. W tym czasie należy częściowo rozwijać elementy służby zdrowia pododdziałów i oddziałów wchodzących w skład oddziałów rajdowych, natomiast oddziały służby zdrowia rzutu bazowego /ba, mbw/ pozostają jedynie w gotowości do rozwinięcia.

W tym okresie należy więc główną uwagę skupić na organizacji sprawnej ewakuacji rannych i chorych do BSzF, za którą odpowiedzialny jest szef służby zdrowia armii.

W okresie zachowania naziemnych dróg komunikacji jeśli transport sanitarny armii przybywa do określonego rejonu, kompania medyczna jest zobowiązana dostarczyć rannych i chorych do tego rejonu własnym transportem.

Po przerwaniu naziemnych dróg komunikacji /zał. 6/ działalność służby zdrowia OGM armii będzie szczególnie trudna. Stanie się wprost niemożliwe ewakuowanie rannych i chorych transportem kołowym do szpitali BSzF, jedynie realna w tym okresie będzie ewakuacja medyczna drogą powietrzną /o ile utrzymywane będą korytarze przelotowe śmigłowców/. Nie wyklucza się również całkowitej niemożności prowadzenia ewakuacji medycznej, co przy napływie znacznej liczby rannych może poważnie skomplikować pracę służby zdrowia OGM armii.

W tej sytuacji zachodzi konieczność udzielania rannym pomocy medycznej w pełnym zakresie, transportowanie ich w ślad za waloczącymi oddziałami rajdowymi, a niekiedy nawet pozostawienie ich - w szczególnie trudnej sytuacji - w bezpiecznych miejscach i pod opieką grup hospitalizacyjnych. W tej fazie działań służba zdrowia dywizji działająca jako OGM armii musi liczyć wyłącznie na własne siły i środki.

W takich warunkach istotną rolę spełniać będą rejonny bazowy w których oddziały służby zdrowia /ba, mbw/ rozwiją częściowo swoje elementy i będą udzielały rannym i chorym pomocy medycznej. Działalność służby zdrowia w rejonie bazowym - poza udzielaniem kwalifikowanej pomocy medycznej i to przede wszystkim ze wskazań życiowych w częściowo rozwiniętych ba, mbw - będzie w głównej mierze ukierunkowana na przygotowanie rannych i chorych do ewakuacji.

W czasie działań kompanie medyczne powinny przesuwac się wewnątrz ugrupowania bojowego oddziałów rajdowych. Z chwilą podejścia oddziału rajdowego do atakowanego obiektu kompanie medyczna częściowo rozwija się /sala opatrunkowa na samochodzie/ i przystępuje do udzielania rannym pierwszej pomocy lekarskiej oraz przygotowuje ich do ewakuacji do kolejnych etapów.

Po przerwaniu naziemnych dróg komunikacji ewakuacja medyczna odbywa się z drużyn sanitarnych do pułkowego punktu medycznego [PPM/], a następnie transportem dywizji ranni ewakuowani są do dywizyjnego punktu medycznego /DPM/ w rejonie bazowym i dalej transportem powietrznym do BSzF.

Po przerwaniu komunikacji naziemnej, ba i mbw w rejonach bazowych /zał. 4/ rozwijają częściowo swoje elementy /zespoły operacyjne na samochodach/ w celu udzielania kwalifikowanej pomocy medycznej. W tych warunkach intensywnie wykorzystuje się własny i przydzielony transport sanitarny. Przyjmuje się, że w celu usprawnienia i terminowej realizacji ewakuacji medycznej do rejonu bazowego, należy zawczasu przydzielić do pododdziałów i oddziałów rajdowych część transportu sanitarnego.

Zgodnie z zasadami szczebla wyższy służby zdrowia odpowiada za ewakuację rannych i chorych z etapów szczebla niższego. Jednak podczas prowadzenia działań OGM ta zasada może być nie zawsze przestrzegana. W określonych warunkach można również prowadzić ewakuację transportem sanitarnym szczebla niższego do etapów ewakuacji szczebla wyższego.

Ranni i chorzy po udzieleniu im pomocy medycznej - ze względu na niewydolność transportu sanitarnego i nie tylko - przewożeni będą w ugrupowaniu rzutu bazowego transportem ogólnego przeznaczenia. Jest to nie bardzo sprzyjający wariant ponieważ wywiera on niekorzystny wpływ na stan zdrowia rannych i chorych, co w konsekwencji może przyczynić się do zwiększenia wśród nich śmiertelności. Dlatego też za wszelką cenę należy dążyć do stworzenia możliwości ewakuacji rannych i chorych do BSzF transportem powietrznym.

W trzecim okresie zabezpieczenia medycznego, to jest po wykonaniu zadania przez OGM armii, stopień trudności nie będzie się niczym różnił od poprzednio omówionych już okresów.

Etapy ewakuacji medycznej i transport wykorzystany do ewakuacji w czasie działań będą bez przerwy wypełnione rannymi i chorymi. Po połączeniu się OGM armii z siłami głównymi trzeba będzie cały wysiłek skierować na ewakuację do BSzF tym transportem na, który są przewożeni ranni i chorzy. Dopiero po zakończonej ewakuacji rannych i chorych pododdziały i oddziały służby zdrowia będą mogły przystąpić do odtwarzania zdolności bojowej oraz zorganizowania wypoczynku fizycznego i psychicznego dla personelu medycznego tak, aby w stosunkowo krótkim czasie jednostki służby zdrowia mogły być gotowe do wykonywania kolejnych zadań.

5. DOWODZENIE I KIEROWANIE TYŁAMI OPERACYJNEJ GRUPY MANEWROWEJ ARMII

Specyfika i charakter działań operacyjnej grupy manewrowej armii stawia wysokie wymagania w zakresie organizacji zabezpieczenia tyłowego zastępcy dowódcy - kwatermistrzowi i jego podwładnym. Wynikają one z konieczności opracowania bardzo dokładnego i dostosowanego do działań OGM planu zabezpieczenia tyłowego, a w nim precyzyjnego naliczenia potrzeb amunicji, MPS, transportu oraz innych sił i środków tyłów, uwzględnienia wielowariantowego sposobu zaopatrywania i obsługi wojsk, konieczności pełnej znajomości infrastruktury pasa działań, jak również pełnej znajomości systemu logistycznego.

Różnica pomiędzy działaniami dywizji jako operacyjna grupa manewrowa armii, a naturą dywizji w "normalnych" warunkach sprowadzają się do szerszego zakresu planowania materiałowego, medycznego, innego ugrupowania i przesuwania oddziałów tyłowych, sposobu zaopatrywania i wynikającej z tego konsekwencji posiadania środków materiałowych na całą głębokość działania, a w tym działania w oderwaniu od sił głównych armii.

Treść pracy zastępcy dowódcy - kwatermistrza będzie obejmować szerszy i bardziej szczegółowy wachlarz zagadnień. Będą to głównie zagadnienia dotyczące: przyjęcia dodatkowych środków materiałowych wraz ze sprzętem z tyłów armii; stworzenia warunków do autonomicznego działania oddziałów rajdowych poprzez przydział im niezbędnej ilości środków materiałowych wraz z transportem; oceny wykorzystania zasobów miejscowych lub materiałów zdobycznych i ich ochrony; sposobu organizowania zabezpieczenia medycznego w warunkach niemożności ewakuacji medycznej poza OGM; organizacji obiegu informacji i stawiania zadań.

W swoim meldunku danych do decyzji dowódcy OGM zastępca dowódcy - kwatermistrz powinien przedstawić:

- zakres reorganizacji oddziałów i pododdziałów tyłowych, ich skład i miejsce w ugrupowaniu bojowym OGM;
- organizację zaopatrywania i obsługi wojsk do czasu przerwania i po przerwaniu naziemnych dróg komunikacji;
- zakres i sposoby zabezpieczenia medycznego przez cały okres działań;
- ilość i rodzaj materiałów możliwych do wykorzystania zasobów miejscowych z których może korzystać OGM, jak również ilość i rodzaj tych materiałów, które należałoby zachować dla podchodzącej armii;
- obronę i ochronę oddziałów tyłowych na drodze dowozu i w rejonie bazowym;

- dowodzenie tyłami w toku działań.

Zatwierdzoną koncepcję zabezpieczenia tyłowego przedstawia się w planie zabezpieczenia tyłowego i w dokumentach pochodnych.

Plan zabezpieczenia tyłowego OGM armii opracowuje się na mapie wraz z legendą uwzględniającą specyfikę działania. Plan ten podpisuje szef sztabu i kwatermistrz zatwierdza dowódca operacyjnej grupy manewrowej armii.

W czasie prowadzenia działań przez operacyjną grupę manewrową armii przed każdą kolejną dobą walki i na podstawie zaistniałej sytuacji tyłowej, zastępca dowódcy - kwatermistrz oraz szefowie służb korygują swoje plany i wprowadzają je do realizacji.

ZAKOŃCZENIE

W niniejszym opracowaniu przedstawione zostały zagadnienia dotyczące zabezpieczenia tyłowego dywizji działającej jako operacyjna grupa manewrowa armii.

W treści zaakcentowano głównie specyfikę pracy tyłów, która zasadniczo różni się od pracy tyłów dywizji prowadzącej natarcie w warunkach normalnych i w głównym zgrupowaniu operacyjnym armii.

Podkreślono konieczność wzmocnienia operacyjnej grupy manewrowej siłami i środkami tyłów ze szczebla armii tak, aby nie ograniczyć ruchliwości, a jednocześnie zapewnić autonomizność działania każdego elementu ugrupowania bojowego.

Ponieważ na cały okres działań uzyskanie pełnej autonomizności jest wręcz niemożliwe, szczególnego znaczenia nabiera organizacja zaopatrywania i obsługi wojsk do czasu przerwania naziemnych dróg komunikacji. Można stwierdzić, że od sposobu organizacji zaopatrywania i obsługi wojsk w tym okresie zależeć będzie prowadzenie działań po oderwaniu się operacyjnej grupy manewrowej od sił głównych armii i po przerwaniu naziemnych dróg komunikacji.

W tego rodzaju działaniach oddziały rajdowe jak też cała operacyjna grupa manewrowa w okresie dwóch - trzech dób, musi mieć możliwość prowadzenia działań w głębi operacyjnej bez dopływu z zewnątrz środków materialnych.

Przyjęty sposób wykonywania zadań przez służbę zdrowia powinien zapewnić pełne i terminowe zabezpieczenie medyczne w czasie działań bojowych operacyjnej grupy manewrowej armii.

W zakresie dowodzenia i kierowania tyłami, dużego znaczenia nabiera prawidłowa organizacja pracy i elastyczność działania w każdych warun-

kaob. Wyższe wymagania - aniżeli w innych warunkach - w stosunku do organów tyłowych mają na celu spełnienie zasady samowystarczalności, zachowania pełnego potencjału sił i środków tyłów w czasie działań.

BIBLIOGRAFIA

1. Regulamin walki wojsk lądowych sił zbrojnych PRL cz.I dywizja, pułk, Wyd. MON - Szkol. 636/85.
2. Instrukcja o organizacji i pracy tyłów taktycznych. Wyd. MON - Sztab Kwat. 115/86.
3. Biuletyn Informacyjny nr 3/141/, Wyd. Sztab Gen. 1982 r.
4. K. Nożko, Podręcznik "Operacja zaczepna armii", Wyd. Akademia Sztabu Generalnego WP, Warszawa 1987 r.
5. Cz. Porzuczek, Rozprawa doktorska "Zabezpieczenie materiałowe i medyczne operacyjnej grupy manewrowej w operacji zaczepnej armii i oddziału wydzielonego w natarciu dywizji" cz. II, Wyd. Akademia Sztabu Generalnego WP, Warszawa 1985 r.
6. W. Terebowicz, Rozprawa doktorska "Zabezpieczenie materiałowe operacyjnej grupy manewrowej armii w operacji zaczepnej". Wyd. Akademia Sztabu Generalnego WP, Warszawa 1984 r.
7. Zeszyty Naukowe Akademii Sztabu Generalnego WP nr 1/29/82 dodatek, Wyd. Akademia Sztabu Generalnego WP, Warszawa 1982 r.

Wydrukowano w 30 egz.

Egz. nr 1-30 Bibl.Nauk. DZS

Wyk. płk Porzuczek

Druk. A.Wł.

Druk ASG WP nr pf 4/pf 2055/WW

Kor. B.S.

